

Tillit i svært tynn tråd

Landbruks- og matminister Lars Peder Brekk la før helga ikke skjul på hvor tynslitt tilliten til den norske pelsdyrnæringa er. «Hele næringa må tåle offentlighetens lys – hele tiden», sa Brekk til Nationen.

Brekk hadde da mottatt en fersk tilsynsrapport fra Mattilsynets besøk på de 44 pelsdyrfarmene som kom i offentlighetens søkelys etter at Nettverk for dyrs frihet i august publiserte bilder av lemleste pelsdyr som skal ha vært tatt i sommer. De nye tilsynene viste ikke dyr uten bein, øyne og ører. Men flere av farmene bruker fortsatt for små bur med feil innredning, det mangler såkalte aktivitetsobjekter i burene og det er avdekket for dårlig renhold. Flere oppdrettere manglet også skriftlige driftsrutiner.

Om alt noen gang skulle være på stell i norsk pelsdyrnæring, burde det vært nå. Næringa er så presset både av forbrukerinteresser og fra politisk hold, at hver enkelt oppdretter burde ha innsett alvorret i situasjonen. Hvert avvik kan nå påvirke pelsdyrnæringas mulighet til å overleve. Når en del farmere fortsatt ikke retter seg etter regler og forskrifter, er det grunn til å spørre om de noen gang vil gjøre det. Brekk velger imidlertid å gi næringa en fortsatt sjanse, og gir korte tidsfrister. Det mener vi han gjør rett i. Det blir umulig å støtte pelsoppdrett i Norge dersom det om ett eller to år dukker opp nye bilder som dem vi så i sommer.

Brekk vet at pelsdyroppdrett er levebrød for om lag 500 bønder rundt om i landet. Disse bønderne bidrar til sysselsetting, og til verdiskaping og skatteinngang

Oppsummert

Fortsatt trøbbel

1 Mattilsynets ferske tilsynsrapport viser fortsatte mangler og regelbrudd i pelsdyrnæringa.

Opprydning

2 Landbruksminister Lars Peder Brekk (Sp) mener næringa er i ferd med å rydde opp.

Kroken på døra?

3 Pelsdyrnæringa får korte tidsfrister. Nye skrekkbilder vil gjøre det etisk og politisk umulig å støtte næringa.

i tradisjonelt næringssvake strøk. Pelsdyroppdrett får statlig støtte, men gir utvilsomt et netto bidrag tilbake til det norske samfunn.

Norge har i dag et av verdens strengeste regelverk for pelsdyrhold. Dette, kombinert med en tilsynelatende hyppig kontrollvirksomhet, har gitt pelsnæringa legitimitet og konkurransefortrinn når det gjelder kvalitet og en etisk produksjon. De siste månedenes avsløringer har vist at flere områder rundt pelsoppdrettet kan og må forbedres. Blant annet må Mattilsynet endre sine kontrollrutiner og øke hyppigheten.

Men tilliten til pelsdyroppdretterne må pelsnæringa alene ta ansvaret for å rette opp. Jobben må startes umiddelbart.

av andre

Kjell Askildsen FOTO: OKTOBER

Formidling I

* «Det er nok en sammenfallende ting som gjør det. Én ting er mitt sinn. Jeg er ikke særlig utadvendt. Når man, på tross av det, har et ytringsbehov, men ikke har følelsen av å få uttrykt seg på en «normal måte»... Og kombinert med de sterke opplevelsene lesing ga meg, så var det en lokkende tanke å kunne utfolde seg og påvirke andre gjennom å skrive.»

Kjell Askildsen svarer på hvorfor han ble forfatter i Samtiden.

Formidling II

* «Jeg prøver ikke å formidle noen ting. Jeg forsøker bare å spille så bra som mulig». Saksofonist Jan Garbarek til Dagens Næringsliv.

Formidling III

* «Den har jeg ikke hørt om, men hvis jeg hadde skrevet bok, hadde jeg ikke likt å få penger fra staten. Poenget er jo å formidle noe ut til folk!» Frps Møre-kandidat Mette Hanekamhaug redegjør for innkjøpsordningen i Adresseavisen.

Oppsummering

* «Dette var året da Verden (vi husker denne opphopningen av land der ute, gjør vi ikke) endelig forsant fullstendig fra norsk bevissthet». Spaltist Anders Heger oppsummerer valgkampen i Dagsavisen.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plaktens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Draumen om tilbakeflyttaren

DAGENS GJEST

Dei generelle samfunnsendringane dei siste femti åra har gradvis svekka dei konvensjonelle skilja mellom by og land. Ettersom bygda har nærma seg byen både på det materielle og det immaterielle planet, har også byen nærma seg bygda. Alt i 1984 lanserte Andreas Hompland sitt omgrep rurbaniseringsprosessen, der skildra han nett denne utviklinga og påpeika det stadig meir diffuse skiljet mellom by og land. Stadig betre kommunikasjon og satsing på infrastruktur har gjort sitt til at dei rurale områda i stort sett heile den vestlege verda har vorte effektivt «urbanisert», kulturelt sett.

Den same mekanismen kan me sjå i høve til forholdet mellom dei lokale og dei globale, der finn me spesifikke kulturelle særtrekk forma nett i denne brytninga. Inntrykka og meldingane frå Hollywood, MTV, CNN og Google gjer at den isolerte og tradisjonalistiske ruraliteten er forelda, den har med andre ord blitt ei anakronisme i vår tid. Samstundes ser me at etter kvart som dei globale vert større og meir uoversiktelg, vert også dei lokale og nære stadig viktigare.

Over heile den vestlege verda veks dei lokale matmarknadane fram att og den lokal maten er i fylgje redaktøren for tidsskriftet E - The Environmental Magazine, Brita Belli, i ferd med å erobre posisjonen som «the new organic».

I enkelte land, særleg Storbritania og delvis USA, har det også vore ein betydeleg tilstrøyming av urbane til enkelte rurale lokalsamfunn. Denne kontraurbaniseringa har dels vore sett saman med byane sine vekstsmertor og dels den stadige auken i folk som innehar det som vert kalla «frie yrker». Den utprega fleksibiliteten som denne typen yrke gir, kombinert med den infrastrukturelle utviklinga både innan transport og kommunikasjonsteknologi, gjer det mogeleg å «flykte» frå dei trongbudde byane og busette seg i landlege omgavnadar for den som måtte ønskje det.

Her til lands har me førebels sett lite av det som kan kallast kontraurbanisering. Kanskje skuldast det rett og slett at byane våre er for gode? Kanskje skuldast det at det er for kort veg til bymarka og at bylufta er for rein til at ein finn bygda meir attraktiv enn byen? Kanskje skuldast det at det

Bjørn Egil Flø

Forskar, Norsk senter for bygdeforskning

GODE BYAR

«Her til lands har me førebels sett lite av det som kan kallast kontraurbanisering. Kanskje skuldast det rett og slett at byane våre er for gode? Kanskje skuldast det at det er for»

urbane lokalsamfunnet har like mykje å tilby som grendesamfunna? Eller kanskje er det slik at den ruraliteten andre lands kontraurbane søker finn me nordmenn like gjerne i byane? Kanskje er tomtene i bustadområda som omkransar byane våre passe store til at kvar og ein av oss opplever å ha armslag nok? Eller er det slik at vår utprega hyttekultur er med på å demme opp for kontraurbaniseringa, og at me «shoppar» ruralitet når me ønskjer det og dermed ikkje treng å flytte på bygda for å leve ut våre rurale draumar? Kanskje opplever me at byane våre er vel så trygge og sunne som bygden? Og at me dermed ikkje treng Mariann Villa si Livsfasebygd i stor nok utstrekning til at det vert signifikante utslag på SSB sine flyttestatistikkar.

Det kan uansett tykkjast vere stor avstand mellom folk sine draumar og det dei faktisk realiserar. Skal me tru det folk sjølve fortel til Norsk Monitor er nemleg 27 prosent av befolkninga interessert i å kjøpe småbruk. Skulle berre delar av desse realisere draumane sine vil me om ikkje så lenge endeleg kunne snakke om ei kontraurbanisering også i Noreg. Men det er vel med dei som med så mange av oss – at det vert liksom berre med tanken.